

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 144/13

Λουξεμβούργο, 24 Οκτωβρίου 2013

Απόφαση στην υπόθεση C-22/12 και C-277/12
Katarína Haasová κατά Rastislav Petrík και Blanka Holingová και Vitālijs
Drozdovs κατά Baltikums AAS

Εφόσον τα μέλη της οικογένειας του θύματος τροχαίου ατυχήματος έχουν, κατά την εθνική νομοθεσία, το δικαίωμα να ζητήσουν χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που έχουν υποστεί, η εν λόγω χρηματική ικανοποίηση πρέπει να καλύπτεται από την ασφάλιση του οχήματος

Σε μια τέτοια περίπτωση, τα κατώτατα όρια καλύψεως που προβλέπει η νομοθεσία της Ένωσης για τις σωματικές βλάβες ισχύουν και για την ηθική βλάβη

Η πρώτη οδηγία¹ της Ένωσης σχετικά με την υποχρεωτική ασφάλιση των οχημάτων υποχρεώνει τα κράτη μέλη να μεριμνούν ώστε τα οχήματα με συνήθη στάθμευση στο έδαφός του να καλύπτονται από ασφάλιση. Τα κράτη μέλη διατηρούν την ευχέρεια να καθορίζουν τις ζημίες που καλύπτονται από την ασφάλιση, καθώς και τα διαδικαστικά ζητήματα της ασφάλισης, πλην όμως η δεύτερη οδηγία² που εκδόθηκε στον τομέα αυτόν ορίζει ότι η ασφάλιση πρέπει υποχρεωτικά να καλύπτει τις σωματικές βλάβες τουλάχιστον έως το ποσό του ενός εκατομμυρίου ευρώ ανά θύμα ή των πέντε εκατομμυρίων ευρώ για κάθε αξίωση, ανεξαρτήτως του αριθμού των θυμάτων στη δεύτερη περίπτωση. Ομοίως, η ασφάλιση πρέπει να καλύπτει και τις υλικές ζημίες τουλάχιστον έως το ποσό του ενός εκατομμυρίου ευρώ για κάθε αξίωση, ανεξαρτήτως του αριθμού των θυμάτων.

Υπόθεση C-22/12

Λόγω τροχαίου ατυχήματος που προκάλεσε ο R. Petrík, ο οποίος οδηγούσε τουριστικό όχημα που ανήκε στη B. Holingová, απεβίωσε ο επιβάτης V. Haas, στις 7 Αυγούστου 2008 στο έδαφος της Τσεχίας.

Το όχημα της B. Holingová, το οποίο ήταν ταξινομημένο στη Σλοβακία, συγκρούστηκε με φορτηγό ταξινομημένο στη Δημοκρατία της Τσεχίας. Ο R. Petrík κρίθηκε υπαίτιος για το ατύχημα αυτό και υποχρεώθηκε, μεταξύ άλλων, να αποκαταστήσει τη βλάβη που υπέστη η σύζυγος του θύματος K. Haasová, εξαιτίας του ατυχήματος. Ωστόσο, η K. Haasová και η κόρη της ζητούν, από τον ασφαλιστή της B. Holingová, και χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που προκλήθηκε από την απώλεια του συζύγου και πατέρα τους.

Το δικαστήριο που επιλήφθηκε της διαφοράς διευκρινίζει ότι το τσεχικό αστικό δίκαιο, το οποίο είναι, κατά την κρίση του, εφαρμοστέο εν προκειμένω, επιτρέπει να ζητήσει ένα πρόσωπο χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που προκύπτει από την προσβολή της προσωπικότητάς του. Ωστόσο, ο ασφαλιστής της B. Holingová, θεωρώντας ότι η υποχρεωτική ασφάλιση των οχημάτων δεν καλύπτει, κατά το σλοβακικό δίκαιο, την ηθική βλάβη, αρνείται να καταβάλει την εν λόγω χρηματική ικανοποίηση.

¹ Οδηγία 72/166/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Απριλίου 1972, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και με τον έλεγχο της υποχρεώσεως προς ασφάλιση της ευθύνης αυτής (ΕΕ ειδ. έκδ. 06/001, σ. 136).

² Οδηγία 84/5/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Δεκεμβρίου 1983, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων (ΕΕ 1984, L 8, σ. 17), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2005/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005 (ΕΕ L 149, σ. 14)

Το Krajský súd v Prešove (περιφερειακό δικαστήριο του Prešov, Σλοβακία) υπέβαλε στο Δικαστήριο το ερώτημα εάν η υποχρεωτική ασφάλιση των οχημάτων πρέπει να καλύπτει τις μη υλικές βλάβες που έχουν υποστεί οι συγγενείς θυμάτων που έχουν αποβιώσει σε τροχαίο ατύχημα.

Με τη σημερινή του απόφαση, το Δικαστήριο υπενθυμίζει, καταρχάς, ότι η υποχρεωτική ασφάλιση της αστικής ευθύνης για ζημιές που προκαλούνται από οχήματα διαφέρει από την έκταση της αποζημιώσεως των ζημιών αυτών στο πλαίσιο της αστικής ευθύνης του ασφαλισμένου. Συγκεκριμένα, η μεν πρώτη ορίζεται και εξασφαλίζεται από το δίκαιο της Ένωσης, ενώ η δεύτερη διέπεται ουσιαστικά από το εθνικό δίκαιο.

Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη διατηρούν, καταρχήν, την ευχέρεια να καθορίζουν, στο πλαίσιο των οικείων συστημάτων αστικής ευθύνης, σε ποιες περιπτώσεις υπάρχει υποχρέωση αποζημιώσεως για ζημιές προκαλούμενες από οχήματα, το εύρος της αποζημιώσεως, καθώς και τους δικαιούχους της αποζημιώσεως. Ωστόσο, το Δικαστήριο τονίζει ότι, προκειμένου να περιοριστούν οι αποκλίσεις που εξακολουθούσαν να υφίστανται, όσον αφορά την έκταση της υποχρέωσης ασφαλίσεως, μεταξύ των νομοθεσιών των κρατών μελών, η Ένωση κατέστησε υποχρεωτική την κάλυψη της αστικής ευθύνης για υλικές ζημιές και σωματικές βλάβες τουλάχιστον μέχρι τα ποσά που καθορίστηκαν με τη δεύτερη οδηγία. Επομένως, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να ορίζουν ποιες ζημιές καλύπτονται από την υποχρεωτική ασφάλιση, καθώς και τον τρόπο εφαρμογής της ασφαλίσεως αυτής, λαμβάνοντας υπόψη τους κανόνες του δικαίου της Ένωσης.

Περαιτέρω, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι στις σωματικές βλάβες, των οποίων η ασφαλιστική κάλυψη είναι υποχρεωτική σύμφωνα με τη δεύτερη οδηγία, **συγκαταλέγονται όλες οι βλάβες που προκύπτουν από την προσβολή της προσωπικότητας**, περιλαμβανομένης τόσο της σωματικής βλάβης όσο και της ψυχικής οδύνης. Επομένως, **μεταξύ των ζημιών για τις οποίες το δίκαιο της Ένωσης επιβάλλει υποχρέωση αποζημιώσεως, συγκαταλέγονται οι μη υλικές βλάβες των οποίων η ικανοποίηση προβλέπεται από σχετική με την αστική ευθύνη του ασφαλισμένου εθνική νομοθεσία**, η οποία εφαρμόζεται για την επίλυση της διαφοράς.

Τέλος, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η προστασία που πρέπει να εξασφαλίζεται δυνάμει της πρώτης οδηγίας εκτείνεται σε κάθε πρόσωπο που, κατά την εθνική νομοθεσία περί αστικής ευθύνης δικαιούται να αξιώσει αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από όχημα. Δεδομένου ότι, εν προκειμένω, σύμφωνα με τις επιστημονικές του σλοβακικού δικαστηρίου, η Κ. Haasonά και η κόρη της δικαιούνται, κατά το σχετικό δίκαιο, χρηματική ικανοποίηση για μη υλική βλάβη που υπέστησαν εξαιτίας του θανάτου του συζύγου και πατέρα τους, δικαιούνται την προστασία που απορρέει από την οδηγία αυτή.

Υπόθεση C-277/12

Στη Λεττονία, προβλέπεται μεν η δυνατότητα αξιώσεως, από τον ασφαλιστή του υπαίτιου τροχαίου ατυχήματος, χρηματικής ικανοποιήσεως για την ηθική βλάβη και την ψυχική οδύνη που προκλήθηκε εξαιτίας του θανάτου προσώπου που συντηρούσε οικονομικά την οικογένεια, εξαρτώμενου προσώπου ή συζύγου. Όμως το ποσό της χρηματικής ικανοποιήσεως περιορίζεται σε 100 LVL (σχεδόν 142 ευρώ) για κάθε πρόσωπο που προβάλλει τέτοια αξίωση και για κάθε θύμα.

Στις 14 Φεβρουαρίου 2006, οι γονείς του V. Drozdovs αποβίωσαν σε τροχαίο ατύχημα στη Ρίγα (Λεττονία). Ο δεκάχρονος V. Drozdovs τέθηκε υπό την επιτροπεία της γιαγιάς του. Εν συνεχεία, η επίτροπος του ανηλίκου ζήτησε από τον ασφαλιστή του υπαίτιου του ατυχήματος να καταβάλει το ποσό των 200 000 LVL (σχεδόν 284 820 ευρώ) ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη ο V. Drozdovs εξαιτίας του θανάτου των γονέων του.

Το Augstākās tiesas Senāts (Ανώτατο Δικαστήριο, Λεττονία), το οποίο επιλήφθηκε της διαφοράς μεταξύ του V. Drozdovs και του ασφαλιστή υπέβαλε, αφενός, στο Δικαστήριο το ίδιο ερώτημα με αυτό που υπέβαλε το σλοβακικό δικαστήριο στην υπόθεση Haasonά και ζήτησε, αφετέρου, να διευκρινιστεί εάν ο περιορισμός που επιβάλλει η λεττονική νομοθεσία όσον αφορά το ανώτατο ποσό της χρηματικής ικανοποιήσεως της ηθικής βλάβης εξαιτίας τροχαίου ατυχήματος είναι συμβατός με το δίκαιο της Ένωσης.

Όπως και με την απόφαση στην υπόθεση Haasonά, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, εφόσον οι συγγενείς του θύματος τροχαίου ατυχήματος έχουν, κατά την εθνική νομοθεσία, το δικαίωμα να ζητήσουν χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη, η εν λόγω χρηματική ικανοποίηση πρέπει να καλύπτεται από την υποχρεωτική ασφάλιση των οχημάτων. Δεδομένου, πάντως, ότι, όπως προκύπτει από τις επισημάνσεις του εθνικού δικαστηρίου, η λεπτονική νομοθεσία παρέχει στον V. Drozdovs το δικαίωμα να ζητήσει χρηματική ικανοποίηση για τη μη υλική βλάβη που υπέστη εξαιτίας του θανάτου των γονέων του, ο V. Drozdovs δικαιούται την προστασία που απορρέει από την πρώτη οδηγία.

Το Δικαστήριο διαπιστώνει επίσης ότι, εφόσον ένα κράτος μέλος αναγνωρίζει δικαίωμα χρηματικής ικανοποίησης για ηθική βλάβη, δεν επιτρέπεται να προβλέπει, για τις βλάβες αυτές, οι οποίες συγκαταλέγονται στις σωματικές βλάβες κατά την έννοια της δεύτερης οδηγίας, ανώτατα ποσά εγγυήσεως, χαμηλότερα από τα όρια που έχουν θεσπιστεί από την εν λόγω οδηγία. Συγκεκριμένα, η οδηγία δεν προβλέπει ούτε επιτρέπει άλλον διαχωρισμό των καλυπτόμενων ζημιών, πέραν του διαχωρισμού μεταξύ σωματικών βλαβών και μη υλικών βλαβών.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582